

ЕКСТРАЛІНГВАЛЬНІ ФАКТОРИ ПОЯВИ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ІДІОМ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАРІАНТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Суспільно-політичні ідіоми, що виникли в американському варіанті англійської мови не ставали ще предметом окремих системних досліджень у вітчизняному мовознавстві. Це можна пояснити і тим фактом, що ідіоми американського варіанту англійської мови вивчаються дослідниками не за окремими тематичними групами, і тим, що визначені ідіоми досліджуються разом із суспільно-політичною лексикою, новітньою зокрема [1–4]. Саме тому й не було виокремлено екстралінгвальні фактори появи англо-американських суспільно-політичних ідіом, що і визначає мету цього допису.

При цьому науковці зазначають, що найбільші зміни в мові відбуваються під впливом екстралінгвальних факторів [1, с. 12; 3, с. 169], про що свідчить зокрема поява великої кількості мовних інновацій сфери комп'ютерних технологій у англійській мові. Подібні мовні засоби з'явилися саме в американському варіанті англійської мови, поширившись і надійшовши згодом у інші.

Поява фразеологізмів суспільно-політичної сфери зумовлена, відповідно, суспільними та політичними змінами в американському суспільстві, виникненням нових понять і реалій, що відбувалося в переломні періоди історії розвитку США. Діахронічний та соціолінгвістичний аналіз, який Ю. А. Зацний і А. В. Янков називає також соціофункціональним, таким, що «виявляє корелятивний зв'язок між позамовними факторами та поповненням словникового та фразеологічного складу мови, висвітлення ролі конкретних чинників у цьому процесі» [1, с. 7].

Ключовими подіями, що стали тригером у поповненні ідіоматичного фонду американського варіанта англійської мови суспільно-політичної сфери в останні два десятиліття стали війна в Іраку, міжнародний тероризм, президентські перегони, боротьба за владу та політичні процедури. Так, наприклад, завдяки війні в Іраку в аналізованому варіанті англійської мови з'явився ідіоматичні вирази негативно-оцінної семантики *foreign-policy mavens* – нівчі дрозди зовнішньої політики, *first strike* – конценція першого удару, *green fascism* – зелений фашизм (за кольором прапора ісламу). Останній із зазначених виразів пов'язаний також із міжнародним тероризмом, синонімами якого також стали вирази із числами *9/11*, *the September 11*.

Остання із тематичних груп представлена також такими ідіоматичними виразами, як *ballot-box stuffing* – політичні махінації з подвійним дном, *to vote*

at the point of the bowie-knife and revolver – голосувати чесно, як на духу, *favorite son* – політичний діяч, якого поважають у своєму штаті, *to lay pipe* – збирати голоси нелегальним шляхом, *to roll log* – здійснити політичну взаємодопомогу в проведенні законопроектів через законодавчі органи. Ідіоматичні вирази цієї групи є найбільш чисельними, що пояснюється екстралінгвальною реальністю, власне важливістю та гострим характером президентських перегон, безперервним характером політичних процедур.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Зацний Ю. А., Янков, А. В. Лексичні та фразеологічні інновації англійської мови. Англійсько-український словник [Текст] / Ю. А. Зацний, А. В. Янков. – Запоріжжя : Вид-во ЗНУ, 2020. – 282 с.
2. Коваленко Р. В. Метафоричне втілення концепту «WAR» в англomовній пресі [Текст] / Р. В. Коваленко // Нова філологія. – 2014. – № 61. – С. 35–39.
3. Погонєць В. В. Номінації та характеристика сучасних військових конфліктів в англійській мові [Текст] / В. В. Погонєць // Нова філологія. – 2017. – № 69. – С. 168–172.
4. Мунтян Л. В. Вербальне вираження концепту war в сучасному дискурсі масмедіа [Текст] / Л. В. Мунтян // Наукові записки Вінницького держ. пед. ун-ту. – 2017. – № 24. С. 107–113.
5. Sullivan J. The Great Book of American Idioms : A Dictionary of American Idioms, Sayings, Expressions & Phrases [Text] / J. Sullivan. New York : Ithaca, 2019. 229 p.